Lieta Nr.C20 1080 17

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Liepājā 2017.gada 8.maijā

Liepājas tiesa šādā sastāvā:
tiesnese I.Kadeģe
ar tiesas sēžu sekretāri L.Taurēnu
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu AS „NORVIK BANKA" maza apmēra prasībā pret /pers. C/ par parāda piedziņu.
Tiesas sēdē tiesa

k o n s t a t ē j a:

Prasītājs akciju sabiedrība „NORVIK BANKA" iesniedzis Liepājas tiesā maza apmēra prasību pret atbildētāju /pers. C/ par galvenā parāda 160,63 EUR, procentu 11,33 EUR un līgumsoda 11,61 EUR, kopā 183,57 EUR un tiesas izdevumu piedziņu. Lūdzot noteikt tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% gadā no piespriestās, bet neizpildītās pamatsummas. Pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1716., 1717.pantu, 1720.panta 2.punktu, 1753., 1756., 1757.pantu, 1759.panta 1.punktu, 1762.panta 1.punktu, 1764.pantu, 1765.panta pirmo daļu, 1811., 1934., 1943.pantu, 1946.panta pirmo daļu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2006.gada 28.aprīlī starp pusēm noslēgts līgums Nr.VK10009407 par VIVA norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu (turpmāk – kredītkartes līgums), saskaņā ar kuru atbildētājam izsniegta Viva Maestro karte un piešķirts atļautais kredīts 142,29 EUR (100 LVL), ar atmaksas termiņu 6 mēneši un ikmēneša procentu likmi 1,99% jeb 23,88% gadā. Atbilstoši kredītkartes līguma 1.9., 1.10.punktam atbildētājam katra norēķinu cikla laikā (viens kalendārais mēnesis) bija jānorēķinās ar prasītāju, tas ir, jāsamaksā ikmēneša maksājumi 25,40 EUR (17,85 LVL).

Saskaņā ar kredītkartes līguma 5.3.punktu ar ikmēneša maksājumu veikšanu tiek dzēstas atbildētāja saistības pret prasītāju, tai skaitā, tiek atgriezts izmantotais kredīts, tiek maksāti procenti par atļautā kredīta izmantošanu, aprēķinātie līgumsodi un citi saskaņā ar tarifiem obligātie maksājumi. Saskaņā ar kredītkartes līguma 1.22.punktu tarifi ir spēkā esošs prasītāja pakalpojumu cenrādis. Tarifos tiek norādīti procentu un līgumsodu apmēri.

Atbilstoši kredītkartes līguma 1.11. un 5.11.punktam, ja atbildētājs līdz maksājuma datumam nav samaksājis ikmēneša maksājumu, atbildētājam jāmaksā līgumsods par termiņa nokavējumu no nesamaksātās ikmēneša summas, kas saskaņā ar tarifu likmēm VIVA kartes apkalpošanai ir 0,25% dienā no nesamaksātās ikmēneša summas. Atbildētājam maksājumi bija jāveic līdz katra mēneša 10.datumam. Saskaņā ar kredītkartes līguma 5.10.punktu par neatļautā kredīta izmantošanu atbildētājs maksā līgumsodu par pārtēriņu saskaņā ar līguma tarifiem (0,167% par pārtēriņu dienā no neatļautā kredīta apjoma).

Prasītājs norādījis, ka atbildētājs nepildīja ar kredītkartes līgumu uzņemtās saistības, jo neveica maksājumus atbilstoši kredītkartes līguma apmaksas noteikumiem, proti, 2007.gada 10.martā, kas uzskatāms par kredīta limita atmaksas gala termiņu, parādsaistības netika izpildītas. Pēdējais maksājums parādsaistību daļējai izpildei saņemts 2009.gada 20.janvārī 28,49 EUR. Ievērojot to, ka atbildētājs izmantoja piešķirto kredītu, savukārt maksājumus atbilstoši pielīgtajai kārtībai neveica, prasītājs izmantojis kredītkartes līguma 5.8.punktā pielīgtās tiesības un 2007.gada 30.martā slēdzis kredītu, apturot turpmāku procentu un līgumsoda aprēķinu.

Laika periodā no 2012.gada 19.oktobra līdz 2013.gada 15.martam atbildētāja parāda piedziņas lieta atradās SIA „CREDITREFORM LATVIJĀ", kas 2012.gada 19.oktobrī nosūtīja atbildētājam rakstveida brīdinājumu. 2013.gada 4.novembrī prasītājs vērsies Liepājas tiesas zemesgrāmatu nodaļā pret atbildētāju ar pieteikumu par saistības piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā, kas ar Liepājas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesnese s 2013.gada 12.decembra lēmumu atstāts bez izskatīšanas. Papildus prasītājs 2015.gada 19.martā u n 2016.gada 24.augustā nosūtījis atbildētājam pirmstiesas brīdinājumus, aicinot labprātīgi izpildīt kavētās saistības. Atbildētājs saistības nav izpildījis.

Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja no kredītkartes līguma izrietošās un neizpildītās maksājuma saistības – atļautā kredīta parādu 142,29 EUR, neatļautā kredīta parādu 18,34 EUR, līgumiskos procentus 11,33 EUR par laika periodu no 2006.gada 1.decembra līdz 2007.gada 30.martam un līgumsodu 11,61 EUR, kopā 183,57 EUR.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21}pantam atbildētājam uz prasības pieteikumā norādīto pēdējo zināmo dzīves vietas adresi /adrese A/, nosūtīts prasības pieteikums.

Atbildētājs paskaidrojumu nav sniedzis.

Ņemot vērā, ka atbildētājam nav deklarētas dzīvesvietas un nav saņēmis prasības pieteikumu, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{26}pantu, nolemts lietu iztiesāt tiesas sēdē.

Tiesas sēdē prasītāja AS „NORVIK BANKA" pārstāvis nav ieradies, saņemts iesniegums ar lūgumu lietu izskatīt bez prasītāja pārstāvja piedalīšanās tiesas sēdē, norādot, ka prasību uztur pilnā apmērā uz prasības pieteikumā norādītajiem argumentiem.

Atbildētājs tiesas sēdē neieradās, par tiesas sēdes laiku un vietu paziņots, nosūtot tiesas pavēsti uz prasības pieteikumā norādīto pēdējo zināmo dzīves vietas adresi un ievietojot publikāciju oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis". Par neierašanās iemesliem atbildētājs nav paziņojis, atlikt lietas izskatīšanu nav lūdzis.

Tiesa atzīst, ka lieta izskatāma bez neieradušos atbildētāja klātbūtnes, nekonstatējot Civilprocesa likuma 209. vai 210.pantā minētos lietas izskatīšanas atlikšanas pamatus, kā arī ņemot vērā, ka atbildētājs aicināts uz tiesu atbilstoši Civilprocesa likuma 59.panta pirmajai daļai (lietas 68.lapa).

Novērtējusi rakstveida pierādījumus lietā un apsvērusi prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir noraidāma.

Civilprocesa likuma 93.pantā noteikts, ka katrai pusei ir jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus, bet saskaņā ar Civilprocesa likuma 104.pantu puses paskaidrojumi, kuri ietver ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti viņu prasījumi vai iebildumi, atzīstami par pierādījumiem, ja tos apstiprina citi tiesas sēdē pārbaudīti un novērtēti pierādījumi.

Tiesa pievienojas juridiskajā literatūrā paustajām atziņām, ka pierādīšanas pienākuma sadales pamatā ir princips – *ei incumbit probatio qui, non qui negat* (jāpierāda, pierādījumi jāiesniedz tam, kurš apgalvo, un nevis tam, kurš noliedz). Tādejādi *onus probandi* vispirms gulstas uz prasītāju, kurš

griežas tiesā ar lūgumu aizsargāt aizskartās tiesības. Līdz brīdim, kamēr prasītājs nav pierādījis prasību (savu prasījumu pamatotību), atbildētājam nekas nav jāpierāda (*skat. A.Līcis. Prasības tiesvedība un pierādījumi. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. - Tiesu nama aģentūra, 2003, 72.lpp.*).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 190.panta otro daļu tiesa spriedumu pamato uz apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā.

No lietas materiāliem redzams, ka 2006.gada 28.aprīlī starp prasītāju, 2006.gada 15.decembrī firma mainīta no AS „LATEKO BANKA" uz AS „NORVIK BANKA" (lietas 52.lapa), un atbildētāju tiesīgi noslēgts Līgums Nr.VK10009407 par VIVA norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu (lietas 13.lapa) ar atļauto kredītu 142,29 EUR (100 LVL), ar atmaksas termiņu 6 mēneši. Saskaņā līgumu ikmēneša maksājums noteikts 25,40 EUR (17,85 LVL) ar noteiktu katra mēneša maksājuma datumu – 10, kā arī procentu likme saskaņā ar spēkā esošajiem tarifiem. Puses līgumu ir parakstījušas, tādējādi uzņēmušās saistības, kas izriet no līguma nosacījumiem.

Lietas materiālos esošais atbildētāja konta izraksts Nr.3374163-2016/1202 apstiprina naudas līdzekļu izsniegšanu līgumā noteiktajā kārtībā un apmērā, kā arī to, ka atbildētājs karti izmantojis maksājumu veikšanai, veicis skaidras naudas iemaksu un izņemšanu, pēdējo iemaksu saistību dzēšanai veicis 2009.gada 20.janvārī 28,49 EUR, pirms tam 2006.gada 10.augustā 25,40 EUR (lietas 16.-18.lapa).

No iesniegtā parāda aprēķina un parāda aprēķina paskaidrojuma (lietas 14., 15.lapa) redzams, ka parādu 183,57 EUR, kas fiksēts uz 2016.gada 2.decembri, veido atļautā kredīta parāds 142,29 EUR, neatļautā kredīta parāds 18,34 EUR, procenti par atļautā kredīta izmantošanu 11,33 EUR, līgumsods par neatļautā kredīta izmantošanu 1,83 EUR un līgumsods par ikmēneša maksājuma samaksas nokavējumu 9,78 EUR.

Civillikuma 1402.pants noteic, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Atbilstoši Civillikuma 1893.pantam saistību tiesības izbeidzas, ja tiesīgā persona tās neizlieto likuma noteiktā noilguma termiņā.

Civillikuma 1895.pantā noteikts, ka visas saistību tiesības, kuras nav noteikti izņemtas no noilguma ietekmes un kuru izlietošanai nav likumā noteikti īsāki termiņi, izbeidzas, ja tiesīgā persona tās neizlieto desmit gadu laikā.

Saskaņā ar Civillikuma 1896.pantu noilgums sāk tecēt ar to dienu, kurā prasījums ir tā nodibināts, ka pret parādnieku, kas nav izpildījis savu pienākumu, nekavējoties var celt prasību, kaut arī tomēr vēl nebūtu ne parādnieks liedzies izpildīt, ne arī kreditors viņam to atgādinājis [..].

Atbilstoši Komerclikuma 388.pantam komercdarījumi ir komersanta tiesiskie darījumi, kas saistīti ar komercdarbību. Savukārt Komerclikuma 389.pants paredz, ja darījums ir komercdarījums tikai vienam no darījuma dalībniekiem, šā likuma noteikumi par komercdarījumiem ir vienlīdz piemērojami arī pārējiem darījuma dalībniekiem, ciktāl normatīvajos aktos patērētāju tiesību aizsardzības jomā vai citos likumos nav noteikts citādi.

Tiesa atzīst, ka 2006.gada 28.aprīlī noslēgtais līgums Nr.VK10009407 atzīstams par komercdarījumu, jo prasītājs to slēdzis savas komercdarbības ietvaros, un to vērtējot, piemērojamas Komerclikuma normas, kas nosaka, kādā kārtībā komercdarījumu dalībnieki var aizsargāt savas aizskartās tiesības un ar likumu aizsargātās intereses, tajā skaitā tiesību normas, kas nosaka prasības noilgumu.

Saskaņā ar Komerclikuma pārejas noteikumu 15.punktu no 2010.gada 1.janvāra spēkā stājas Komerclikuma D daļa. Komerclikuma D daļa aptver Komerclikuma 388.-480.pantus.

Atbilstoši Komerclikuma 406.pantam no komercdarījuma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā, ja likumā nav noteikts cits noilguma termiņš.

Komerclikuma pārejas noteikumu 16.punkts noteic, ka, ja šā likuma D daļas spēkā stāšanās dienā Civillikumā vai citā likumā noteiktais noilguma termiņš nav notecējis, bet šā likuma D daļa nosaka īsāku noilguma termiņu, piemērojams šā likuma D daļā noteiktais noilguma termiņš, kurš skaitāms no 2010.gada 1.janvāra. Ja pēc šāda aprēķina noilguma termiņš iznāk garāks par līdzšinējo noilguma termiņu, noilguma termiņš izbeidzas tajā dienā, kad tas būtu notecējis saskaņā ar Civillikumu vai citu normatīvu aktu.

Tiesa konstatē, ka saistību, kas izriet no līguma, noilguma termiņš līdz 2010.gada 1.janvārim (Komerclikuma D daļas spēkā stāšanās datums) bija desmit gadi. Ievērojot to, ka noilgums šīm saistībām sāka tecēt 2009.gada 20.janvārī, proti, kad atbildētājs veicis pēdējo maksājumu savu saistību izpildei, sākotnēji noilguma termiņš bija 2019.gada 20.janvāris.

2010.gada 1.janvārī, stājoties spēkā Komerclikuma D daļai un atbilstoši Komerclikuma pārejas noteikumu 16.punktam, no līguma izrietošajām saistībām piemērojams Komerclikumā noteiktais noilguma termiņš, kurš skaitāms no 2010.gada 1.janvāra. Tādējādi saistību noilguma termiņš ir 2013.gada 1.janvāris.

Ņemot vērā, ka Komerclikuma noteikumi attiecībā uz komercdarījumiem kā *lex specialis* attiecināmi pret Civillikumā vispārīgi noteikto 10 gadu noilguma termiņu, tad komercdarījumiem piemērojami Komerclikuma noteikumi.

Atbilstoši Civillikuma 1902.pantam tiesības izlietošana, ceļot prasību tiesā vai griežoties pie šķīrējtiesas, pārtrauc noilgumu, pie kam jau notecējušais laiks vairs nav ieskaitāms un sāk tecēt jauns noilguma termiņš.

Saskaņā ar Civillikuma 1905.pantu atgādinājums parādniekam pārtrauc noilgumu.

Civillikuma 1906.pants noteic, ka noilgums ir pārtraukts, ja tecējuma laikā parādnieks kautkādā kārtā atzīst kreditora prasību.

Tiesa uzskata, ka prasītājs nav iesniedzis pierādījumus, ka noilgums ir pārtraukts, ievērojot, ka no atbildētāja 2006.gada 8.maija pieteikuma redzams, ka atbildētāja dzīvesvietas adrese ir /adrese/ (lietas 12.lapa), savukārt 2012.gada 19.oktobra Creditreform Latvijā SIA maksājuma pieprasījums atbildētājam nosūtīts uz /adrese/ (lietas 25., 26.lapa), 2013.gada 30.janvāra brīdinājumā norādīta atbildētāja adrese /adrese B/. Tāpat iesniegts 2013.gada 25.februāra Creditreform Latvijā SIA izrakstīts brīdinājums, kur norādīta atbildētāja adrese /adrese C/ (lietas 28.lapa), nepievienojot pierādījumus par tā nosūtīšanu.

Vienlaicīgi tiek konstatēts, ka prasītājs nav iesniedzis pierādījumus, ka būtu telefoniski sazinājies ar atbildētāju, izmantojot 2006.gada 8.maija pieteikumā norādītos tālruņa numurus /numurs/ vai /numurs/, kā arī nav iesniedzis pierādījumus, ka atbildētājs norādījis saziņai tālruņa numuru /numurs/un /numurs/(lietas 43.-47.lapa).

No Liepājas tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2013.gada 12.decembra lēmuma lietā Nr.3-12/1478 konstatējams, ka prasītāja 2013.gada 4.novembrī iesniegtais pieteikums par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā atstāts bez izskatīšanas (lietas 29.lapa).

2015.gada 23.martā un 2016.gada 24.augustā prasītājs nosūtījis atbildētājam uz /adrese/ sastādīto pirmstiesas brīdinājumus, norādot, ka atbildētājs nav veicis maksājumus, kuri bija jāveic līdz 2006.gada 10.augustam, 2006.gada 11.septembrim, 2006.gada 10.oktobrim, 2006.gada 10.novembrim, 2006.gada 11.decembrim, 2007.gada 10.janvārim, 2007.gada 10.februārim (lietas 30., 31., 32., 33.lapa).

Ielūkojoties tiesai pieejamā Personu datu pārlūkā redzams, ka atbildētāja deklarētā dzīvesvieta no 2006.gada 10.aprīļa bijusi /adrese/, no 2009.gada 12.marta – /adrese/, 2013.gada 25.novembrī dzīvesvietas deklarācija anulēta.

Pie šādiem apstākļiem, tiesa secina, ka 2012.gada 19.oktobra Creditreform Latvijā SIA maksājuma pieprasījums nav nosūtīts atbildētājam ne uz viņa pieteikumā norādīto, ne deklarēto dzīvesvietas adresi, savukārt pārējie brīdinājumi atbildētājiem nosūtīti jau pēc noilguma termiņa iestāšanās, jo saistību noilguma termiņš ir 2013.gada 1.janvāris.

Civilprocesa likuma 93.pants un pušu sacīkstes princips noteic prasītājam patstāvīgu pienākumu iesniegt pierādījumus savai prasībai, tajā skaitā apstākļiem, ka nav iestājies noilgums, nevis gaidīt, ka tiesa norādīs, kādi pierādījumi nepieciešami prasītājai labvēlīga sprieduma taisīšanai (*skat. Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 15.aprīļa spriedumu lietā Nr.C20232614*).

Civillikuma 1.pants nosaka, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības. Minētais Civillikuma 1.pantā norādītais labas ticības princips nozīmē, ka katram civiltiesiskās saistības dalībniekam savas subjektīvās tiesības jāīsteno un subjektīvie pienākumi jāpilda, ņemot vērā pretējās

puses intereses.

Kā norādīts Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 21.aprīļa spriedumā lietā Nr.SKC - 100/2010, ja, izskatot lietu pēc būtības, tiesa konstatē, ka ir iestājies civiltiesību normās noteiktais noilgums, tad tai jāpārbauda vienīgi jautājumus par noilguma apturēšanu vai pārtraukšanu, bet nav jāskaidro faktiskie apstākļi un jāvērtē pierādījumi, jo noilgums ir patstāvīgs pamats prasības noraidīšanai.

Noilgums ne tikai izslēdz iespēju saņemt tiesas aizsardzību, bet rada saistību izbeigšanos vispār. Nevienam nav pienākums izpildīt saistību pat tad, ja ir neapšaubāmi pierādījumi par tās rašanos, izpildes veidu, jo kreditors nav rīkojies likumā noteiktā termiņā (*skat. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 16.aprīļa spriedumu lietā Nr.SKC-53/2014*).

Tiesa atzīst, ka nav konstatēti Civillikuma 1902., 1905., 1906.pantā minētie pamati noilguma pārtraukšanai, līdz ar to, atbilstoši Civillikuma 1910.pantam, uzskatāms, ka prasības tiesība un pati saistība ir izbeigusies un prasība noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. panta otro daļu, ja prasību noraida, tiesas izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, piespriežami no prasītāja valsts ienākumos.

Tādēļ no prasītāja valsts ienākumos piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 1,32 EUR, kas nav samaksāti iepriekš.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1]pantam prasītājam nosakāms termiņš labprātīgai sprieduma izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts ienākumos – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189., 190., 192., 193., 204.[1], 250.[27]pantu, tiesa

n o s p r i e d a:

noraidīt AS „NORVIK BANKA", reģistrācijas Nr.40003072918, maza apmēra prasību pret /pers. C/ par parāda piedziņu.

Piedzīt no AS „NORVIK BANKA", reģistrācijas Nr.40003072918, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 1,32 EUR (viens *euro* trīsdesmit divi centi).

Noteikt labprātīgu sprieduma izpildes termiņu desmit dienas, skaitot no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2]pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Liepājas tiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2017.gada 8.maijā.

Tiesnese (personiskais paraksts) I.Kadeģe